

## O našich slavných prohrách

Převod materiálu  
Alžběta Hatajová  
Pořadí v lekci  
14

### Téma

Neznámý Bůh — známý díky Ježíši Kristu. Nepochopení, nepřijetí, ale také alespoň částečný úspěch

### Cíl

Děti si uvědomí, jak těžké někdy je povídat lidem o Pánu Bohu a že i když s námi Pán Bůh je, nemusí se nám vždy dařit.

---

## Pro učitele

Biblický text: Sk 17,16–34

### Výkladové poznámky

Pro Pavla byly **Athény** podle jeho vlastního záznamu (1Te 3,1) jen přechodní stanicí na cestě do Korintu.

Athény byly intelektuálním centrem tehdejšího světa. Mladí lidé ze všech zemí císařství se tam vzdělávali, hlavně ve filosofii. Lukáš představuje athénské chrámy a sochy bohů, filosofické školy i zvědavé publikum, láčné po nových poznatcích, nadšeně diskutující, domýšlivé a pohotové k posměchu. Město sice již mělo dobu nejvyššího rozkvětu za sebou, ale stále tam dosti vzkvétala vzdělanost.

Stoikové a epikurejci považovali Pavla pobaveně za jednoho ze spodiny cizinců, který v Athénách hledá své patrony. Zároveň jsou ale zvědaví a láční po nových přístupech. Teba jim Pavel dokáže zprostředkovat zase něco nového, co ještě nikdy nikde neslyšeli.

Areopag nebyl stadion, ani veliké prostranství, ale malá, významná budova, kde se dříve scházela aristokratická rada. Tam měla na starosti věci správní a soudní. V době Pavlově zde mohla být — malým počtem lidí — posuzována oprávněnost Pavlova zvěstování. Pavlovo kázání tedy není misijním neúspěchem přede „narvaným stadionem“.

Když Pavla vyzvali, aby přednesl své učení, začal zvěstovat o Ježíši. Tentokrát byl v jiném postavení než jindy. Nemusel nic zjednodušovat. Mluvil k intelektuálům. Pavel přesně volenou argumentací dosáhne toho, že vyhmátne z nauky protivníka to, co je přivede k reakci: některí se smejí, jiní to považují za nezajímavé, jiní chtějí další lekci, jiní uvěří (Sk 17,34). Pavel neblábolí o všem možném. S filosofií se zřejmě obeznámil za svého pobytu v Tarsu, kde byly filosofické školy.

Athéňané ve vzkříšeného Krista většinou neuvěřili. Vysmáli se Pavlovi a odmítli ho. Některí ale uvěřili a následovali ho. V tomto příběhu se jedná o setkání křesťanského poselství se zástupci antické vzdělanosti a kultury.

### Úskalí

To, že se Pavlovi v Athénách téměř vůbec nedaří neznamená, že ho Pán Bůh opustil. Jen že se člověku zkrátka taky nedaří vždycky. Ne všude je místo vhodné pro zvěstování Krista. Ale všude se o to můžeme pokoušet. Pavel to taky nevzdal. Šel dál — a ejhle, někdo se k němu přeci jen přidal! Šel dál a nevzdal to. To je výzva také pro nás. Pán Bůh nám pomáhá, ale neznamená to, že budeme mít všude vše „zadarmo na první dobrou“.

## Odkazy

Pollock, John: *Svatý Pavel — apoštol pohanů*. Praha: Návrat domů, 2003

Bornkamm, Günther: *Apoštol Pavel*. Praha: Kalich, 1998

---

## Pro děti

### Předškolní děti

*Na vyprávění s sebou přineš kostky/kameny/... čím více, tím lépe. Děti z nich budou stavět věže—oltáře. Jako první včič dáme dětem úkol, aby postavily věž — čím vyšší, tím lepší, ale aby se udržela. Ideální bude, když i vy jednu věž postavíte. čím jich bude víc, tím to bude pro děti lepší.*

Proč my lidé vlastně stavíme věže? K čemu nám jsou dobré? Proč chceme, aby bylo něco takhle vysokého? Abychom byli pak i my výš než druzí lidé, abychom se mohli přiklonit rozhlednout po kraji a po druhých lidech. Však jste určitě byli někdy na nějaké rozhledně, ne? A když jste byli nahore, přiklonit jste se určitě podívali po kraji — a já, ty domečky jsou najednou tak malinkaté (*můžete dát třeba krabíku od sirek či něco malého mezi ty věže*). A ty stromy! Vždyť se na ně díváme seshora. Jsme vyšší než ty nejvyšší stromy! A co teprve lidi. Takoví malí mravenečci. Jako kdyby to byli trpaslíci nebo nějakí skřítkové. Tak takovýto rozhled může mít člověk, když se dívá na svět z rozhledny. Je to přiklonit včič, postavit si pro sebe takovou krásnou věž, která je ze všech stran přiklonit vidět, takže všichni vědí, že je to moje věž. (*Zde je možno jmenovat: všichni teč vidíme věž Matýska a Barunky a...podívejte se, jak přiklonit ji postavil/a.*) Postavili byste takovou věž taky někomu jinému než sobě? Těba mamince nebo tatínkovi...komu byste dokázali takovou věž postavit? Postavili byste ji i třeba Pánu Bohu? Aby každý viděl, že je to jeho věž, že jste ji stavěli pro něj. A on aby se mohl dobře rozhlížet po kraji?

Už dlouho si povídáme o Pavlovi, který chodil mstý a vyprávěl lidem, kdo je Pán Bůh, co všechno pro nás dělá a že je dobré mít ho rádi. Dnes je Pavel ve mstě, které se jmenuje Athény. Je to msto, kde si každý myslí, že všechno ví a že je chytřejší než druzí. Protože si každý myslí, že ví všechno nejlíp, neví nikomu jinému než sobě a tak se taky spoléhá jen sám na sebe. A aby mu nebylo smutno, udělá si také svého boha — třeba boha radosti, boha sluníčka, boha vody, boha jídla... Co vás ještě napadá, jakého boha by si mohli udělat? A každému takovému bohu postaví také věž, aby ho všichni lidé dobře viděli a vážili si ho. Pro jakého boha by mohla být ta vaše věž?

Tak si to představte! Athény jsou msto plné bohů, ale toho jediného pravého Pána Boha tam neznají. To se musel Pavel leknout, když do msta vstoupil! (*Ideálně, když budete mít malou postavíku Pavla a budete s ní procházet mezi jednotlivými oltáři.*)

Má snad Pavel šanci v takovém mstě, kde má každý svého boha na to, na co ho zrovna potřebuje? Může tady říkat, a všechny tyto bžky lidé zahodí, zboží, zničí věže, že je jen jeden Bůh pro všechny a všechno a tomu Bohu mohou společně vystavět takové místo, kde se s ním a ostatními budou setkávat. Těba chrám nebo židle a stůl, okolo kterého by si mohli všichni sednout?

Asi nemá šanci. Ale zkusí to. P?ijde a ?ekne (nap?.): Matýsku, zbo? svou v?ž. Tv?j b?žek není. Poj?, postavíme spolu židli. Barunko, zbo? svou v?ž...

*(Pokud d?ti poslechnou, stav?jte spole?n? místo setkávání lidí s Bohem. Pokud poslechne jen n?kdo, nebourejte v?že ostatním, ale postavte místo setkávání s t?mi, kte?í cht?jí Pavla následovat. Pokud nechce nikdo, taky dob?e. Zkuste oslovit všechny a uvidíte.)*

Pavel lidi pozval k Pánu Bohu — aby mu v?žili, aby se spolehli jen na n?j. A oni se mu vysmáli (*d?ti, které nezbo?ily v?ž, a? se sm?jí*). Tak Pavel poznal, že tady pro n?j není místo. Odešel z Athén pry?. Ale bylo pár lidí, kte?í své chrámy zbo?ili. A ti s ním šli. Uv?žili Pánu Bohu. Uv?žili Pavlovi vypráv?ní. A za t?chto pár lidí ta t?žká práce v Athénách stála. I kdyby m?l uv?žít jen jeden z nich.

**Pom?cky:** Kameny/kostky, krabi?ky od sirek, malá postavi?ka (Pavel).

## Mladší školní d?ti

Umíte si p?edstavit, že byste šli do n?jakého cizího m?sta, které v?bec neznáte a rozhodli se, že tam budete lidem vypráv?t p?íb?hy, jaké si vyprávíme my v ned?lce? O Pánu Bohu a o Ježíši Kristu? Jak by se na vás asi ti cizí lidé v cizím m?st? tvá?ili?

Možná by ?íkali: „Co tady chce ten blázen? Má v?bec rozum? Možná, že se do?ista pomátl. Poj?me rad?ji od n?j pry? — n?kam do ústraní. Ješt? by nám mohl ublížit!“ (*Pokud budou mít d?ti chu?, m?žete si to zahrát. Jeden si vybere jakýkoliv p?íb?h z Bible, který zná a bude chodit mezi ostatními a snažit se je p?esv?dit, že práv? to je ono — a? v?ž v Pána Boha.*)

Je to t?žké. ?lov?k se nesmí bát trapasu. A tak pot?ebuje k takovému chování odvahy. Jako Pavel, když p?išel do m?sta, které se jmenuje Athény. Cht?l lidem vypráv?t o Pánu Bohu, ale zjistil, že tam nemá žádnou šanci. Nikdo sice Pána Boha neznal, ale všichni m?li svoje vlastní b?žky. Lidé v?žili, že jim pom?žou. Jednoho m?li na úrodu, jiného na p?átelství, dalšího na vodu, potom taky na sluní?ko. Když bylo pot?eba zalít úrodu, zavolali toho na vodu a doufali, že jim pom?že. A ono n?kdy zapršelo a jindy ne. A takhle — se spoustou b?žk? — jim to náramn? vyhovovalo. (*Uve?te další p?íklady nebo nechte d?ti, a? samy vymyslí n?jaké b?žky a na co by byli dob?í. M?žete rozdat d?tem modelínu, a? každý z nich vymodeluje svého vlastního b?žka nebo oltá? pro toho b?žka.*)

Pavel jim ale p?eci jen zkusil vypráv?t o Pánu Bohu, kterého oni neznají, ale který je jediný pravý B?h pro všechno a pro všechny. Athé?ané se mu vysmáli: „Na co by nám byl jeden b?h pro všechno, když jich máme víc? Co když jednoho nazlobíme? To bychom už u n?j nem?li šanci na nic. Takhle máme v záloze ješt? spousty jiných. Pavle, s tímhle tvým neznámým Bohem neprorazíš!“

Pavlovi muselo být velmi smutno. Nejen že se mu všichni smáli. Ale nepochopili, co je pro n? d?ležit?é. Nedokázal je p?esv?dit, aby zahodili všechny tyhle smyšlené b?žky a obrátili se k tomu jedinému pravému Bohu Hospodinu.

Ne vždycky se nám poda?í prosadit n?co dobrého. I když se moc snažíme. Lidé nemají zájem m?nit své zvyky a pohodlí. Ale m?žeme se o to prosazování vždycky snažit!

**Hra „Bo?ení oltá??:“** D?ti si vystaví oltá? z kostek — každý by m?l mít stejný po?et kostek. Pak postupn? hází kostkou. Dohodn?te se p?edem na jednom ?ísle/barv? (pak mohou hrát i p?edškoláci). Vždy, když ?íslo padne, smí ten, kdo házela sundat jednu kostku ze svého oltá?e. Kdo první rozebere sv?j oltá?, vyhrál. Tato hra ukáže, jak by bylo p?kné, kdyby se Pavlovi poda?ilo v Athénách lidi p?esv?dit, aby p?estali v?žít jiným boh?m a spolehli se na Hospodina.

**Pom?cky:** Modelína, kostky, herní kostka (?íselná/barevná).

## Starší školní d?ti

Již déle si vyprávíme, jak chodil apoštol Pavel od m?sta k m?stu a všude vypráv?l o Ježíši Kristu. Už je z toho taky dost unavený — není se ?emu divit. Vždy? si v?bec neodpo?ine. A tak jde dál, má naplánovanou cestu p?es Athény. Možná si ?íkal, že tudy jen projde a zastaví se, jen aby si odpo?inul. Když ale vstoupí do m?sta, je p?ekvapen a zároveň zd?šen. Athény jsou plné moudrých lidí — filosof? (filosofie = láska k moudrosti), kte?í se stále vzd?lávají a p?emýšlejí o sv?t? a o lidech. „Pane jo, tady by se o Kristu mohlo dobře vypráv?t, vždy? tu jsou samí moud?í lidé!“ pomyslel si Pavel. A tak se za?ne víc soust?edit na to, co se tu d?je. A tu si všimne, že je tu krom? spousty moudrých lidí také spousta oltá??. „Že by tu už o Pánu Bohu slyšeli?“ zaraduje se Pavel. Ale kdepak. To jsou oltá?e r?zným b?žk?m. Do Athén totiž p?ichází velká spousta lidí, kte?í se cht?jí vzd?lávat. Jsou to lidé z celého sv?ta. A tak s sebou p?inášejí r?zné víry — tu n?kdo v?ří bohu slunce, tu jiný bohu slávy a úsp?chu. Až se z toho Pavlovi to?í hlava. No to snad ne. Chodí a hledá oltá? pro Hospodina. Je jich tu tolik, ale žádný pro Hospodina? Opravdu. Jen jeden jediný je jiný než ostatní. Je ur?en neznámému Bohu. To proto, aby athé?ané náhodou na n?koho nezapomn?li. Pavel se rozhodne tento oltá? využít a p?eci jen zkusit p?esv?dit athé?any, že je jen jeden B?h, který by jim všem m?l bohat? sta?it. Chce jim o n?m vypráv?t. P?eci to nebude tak t?žké — vždy? tu žijí samí moud?í lidé! A tak jim Pavel za?al vypráv?t o Pánu Bohu. Vypráv?l a Athé?ané na to vždy také reagovali. M?žeme si jejich rozhovor p?edstavit asi takto:

„Vám neznámý B?h stvo?il sv?t!“ — „Pro? ne? Tomu klidn? budeme v?řit. N?kdo ho stvo?it musel.“ odpov?d?li Athé?ané.

„Je to B?h, který nám je stále nablízku.“ — „Pro? by nemohl být B?h p?ítomen u všech a ve všem? T?eba v lidech i v p?írod?? Tato myšlenka nám není cizí. Vždy? i naši bozi n?kdy p?ijdou,“ reagovali lidé.

„Je to B?h, který zve lidi k tomu, aby se chovali dobře.“ — „Nojo, no. Každý b?h si klade n?jaké podmínky.“

Pavel v rozhovoru pokračuje a zkusí jít ve vysv?tlování ještě dál: „Protože On rozhodl, že bude den, kdy nás všechny p?ijme k sob?. Budeme muset ale projít p?es jednoho soudce, kterého ur?í.“ — „Hmm.“, to už je Athé?an?m trochu divné a nep?íjemné. Ale Pavel to ještě doplní, aby všichni chápali.

„Tento dobrý a hodný soudce, to je Kristus, kterého lidé zavrhlí a zabili, ale B?h Hospodin ho vzk?ísil z mrtvých, aby spolu s ním kraloval nad sv?tem.“ — To už je pro Athé?any p?íliš. „N?co takového pat?í do sv?ta pohádek. Co nám to chceš namluvit? Nev?š nám bulíky na nos.“ Pavlovi se tak akorát vysmáli. V tomto okamžiku je Pavel u konce. Už nemá šanci cokoliv dalšího ?íct. V Aténách nic nepochopili. Rad?ji budou mít 3000 b?žk? ve m?st? než takového Boha, který p?išel na zemi, byl zabitý a pak vstal z mrtvých jako Kristus.

V Athénách žije spousta myslitel? a všichni se tvá?í, jak jsou jedni na druhé hodní a berou vážn? jejich názory. Ale víra v Pána Boha je tu odmítnuta. Athé?ané nep?ijali Pána Boha ani Pavla.

Možná nám p?ijde, že takovým lidem nerozumíme. Ale jd?te se n?kdy podívat do svého okolí — sta?í tady u nás ve m?st?/vesnici a po?ádn? se rozhlížejte. Všímejte si lidí, jak se chovají. Všímejte si i sebe. Nemáme také my své modly, které máme radši než Pána Boha? Taková modla nemusí být jen b?žek, kterému se staví oltá? a nosí ob?tní maso, jako to m?li v starov?kém sv?t?.

Co m?žou být takové modly/idoly dneška? (*P?ipravte si p?edem obrázky, nap?. z ?asopis?: auto — d?m — lo? — kariéra — dovolená — p?átele? — diplom — úsp?ch —...*)

Co m?žeme dnes svým idol?m ob?tovat? Dneska ob?tujeme jiné v?ci, jako t?eba ?as, p?átele, (manželství)...protože ?ekáme, že n?kde jinde budeme mít víc št?stí, že se budeme mít lépe.

Je dobré mít cíle, jít kupředu. Ale musíme si dávat pozor, abychom se nenechali příliš ožarovat vlastními idoly. Nesmíme zapomínat, co je opravdu důležité. Věřit Pánu Bohu a spoléhat se hlavně na něj. Myslet také na druhé lidi tak, jak to dělal také Ježíš. Asi máte věci, které máte moc rádi (*můžu všichni jmenovat*), ale žádná z nich nestojí za to, abychom se kvůli ní rozhádali s lidmi nebo na všechny a všechno zapomněli. To chtěl Pavel lidem předat. A v Athénách se mu to skoro vůbec nepovedlo. Ale trochu přeci. Našlo se i v takovémto místě pár lidí, kterým to dávalo smysl a šli s Pavlem pryč — dál, na jeho cestu.

A takoví lidé jsou i dnes. Není jich moc. Ale v Pána Boha uvěří a chtějí jít správnou cestou.

**Pomůcky:** Obrázky, např. z časopisů: auto, domo, loď, kariéra, dovolená, přátelé, diplom, úspěch...

---

## Liturgie

### Písně

*Nám pomoz Pane milý* (HA 144, SV 201); *Zpěv o boji víry* (HA 160); *Jďte po všem světě* (HA 118, BTS 86)

### Biblický text k zapamatování

*Koho uctíváte, a ještě neznáte, toho vám zvstují: Boh uřinil svět a všechno, co je v něm a vzkřísil Ježíše z mrtvých.* (Sk 17,24.31 b — parafráze)

### Rituál

Společné setkání lze pravidelně *zahajovat písní* např. [Děk slovům tvým](#). Krátká je píseň *Dál přece nejdeme sami* (SV 39). Dá se využít také refrén písně *To já, ó Pane můj* (SV 331) a její první sloka „Koho pošlu, kdo se hlásí...” Na tyto písně se dá navázat představením postavy, o které si dnes budeme povídat.

Zahájení s pomocí *výtvarného znázornění*: Do světla reflektoru [na plakátu](#) umístíme dnešní postavu (černobílý obrázek), po vyprávění ji mohou děti vybarvit. Ve světle stále stojí Pavel. Akorát se mu aktuálně tolik nedaří.

### Okénko do bohoslužeb

Povídat si s dětmi o tom, kde nejdál v cizině už byly a jaké to pro ně bylo — co je tam úplně jiné než u nás (Jinak lidé vypadají, mluví jinými jazyky...) Bylo tam něco stejné? (Např. domy, jídlo, kostely...) Bylo jim tam pěkně, nebo se rády vracely domů? Už se dětem někdy stalo, že jim někdo něco nevěřil? Jaký to byl pocit, když něco říkaly a druzí se jim smáli, že je to hloupost?

Také Pavel cestoval, ne aby jel k moři nebo na prázdniny, ale aby lidem vyprávěl o Ježíši Kristu. A byla místa, kde mu lidé rozuměli — o takových si děti již v nedělní vyprávěly. Ale byla místa, kde mu lidé vůbec nerozuměli a kde o Pánu Ježíši nechtěli ani slyšet. O takovém příběhu si budete povídat dnes.

### Modlitba

Pane Bože, prosíme tě, ať není lidem smutný příběh o Pánu Ježíši. Ať ho všichni rádi posloucháme a věříme v něj. Prosíme, dávej nám sílu snažit se, i když nám druzí nevěří, i když se nám nedaří. Amen.

Odkaz na píseň

[Nám pomoz, Pane milý, tvé slovo správně znát](#)

[Jďte po všem světě](#) (BTS86)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál pŕece nejdeme sami IV \(s apořtoly, s Janem a celou církví\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Skutky 17](#)